

„Soča“

Izhaja vsak petek o poledne in velja s prilogama „Primorec“ in „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leta gld. 4-40.
pol leta 2-20.
četr leta 1-10.

Za tuge deluje toliko več, kolikor je večja poštnina.

Delavcem in drugim manj premožnim novim narodnikom naravnino znižamo, tako se oglaša pri upravnosti.

„Primorec“ izhaja vsakih 14 dni ob enem z merljivimi (npr.) „Sočinimi“ Številkami.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 strani. Kadarkje v petek praznik, izdeje listi že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo)

Slovenska obrtno-nadaljevalna šola

v deželnem zboru goriskem.

V zadnji številki smo na kratko omenjali osobo, katero je doživelja v našem deželnem zboru prošnja društva „Sloga“ za deželno podporo 1000 gld. namenjane slovenski obrtno-nadaljevalni šoli v Gorici.

O „Slogini“ prosnji je razpravljal finančni odsek v dveh sejih. V prvi je dr. Verzegnassi primesel že sestavljeni poročilo o tej prosnji s predlogom, naj se o prosnji preide kar na dnevnui red. (Dr. Rojic je ironički vprašal, kdo je izbral dr. Verzegnassija za poročevalca o prosnji, ne da bi bil odsek o tem kaj sklenil? Dr. Tonkli je omenil, da bo laikov nared predsednik dr. Maurevici sam.) V prvi seji ni prislo vselej odločnega opora dr. Rojca do nikakrškega sklepa.

V klubovi seji je dr. J. Tonkli poročal slov. poslancem, da Italijani nikakor ne dovolijo „Slogi“ prošene podporo in je priporočal nasvet, naj bi se rečena prošnja izročila deželnemu odboru „per studii e riferita“ o njej preiskeju in poroča v prihodnjem zasedanju, ker je to **bolj časten pogreb**, kakor če bi se preslo o prošnji kar na dnevnui red. — Vitez dr. Tonkli, ki je se vedno načelnik slovenskemu klubu, ni kazal tedaj nikake naklonjenosti „Slogini“ prošnji, proti kateri je **naujaj takto pakave razloge, kakoršni od slovenskega poslance ne bi bili nikdar pričakovani**. Med drugimi navajal je tudi razloga, če, saj obrtne šole se nikjer niti niti dovoljenja od vlade — a kako jasna je v tem ozaru „Slogina“ prošnja! — in da Slovenska ni podala takakih dokaznih podatkov o potrebi take šole. — Gospod vitez je pa takoj dostavil na take svoje velemode razloge, če, to pove le slovenskim tovarišem v zaporni seji, javno bi pa ne hotel navajati takih razlogov, da bi nasprotnikom ne dajal orozja v roke. Za predlog vitez Tonklija je glasovalo 7 poslancev, proti njemu pa trije. Na to je dr. Rojic izjavil, da v finančnem odseku stavi predlog manjšine, naj bi se prosnji že letos ugodilo.*

A kaj se zgodi! V naslednji seji je dr. Rojic izvrstno zagovarjal „Slogino“ prosnjo ter z neoporečnimi razlogi in podatki dokazoval potrebo slovenske obrtno-nadaljevalne šole v Gorici. Na to se oglaša dr. vitez Tonkli in v največje začutjenje vseh odsečevcev stavi predlog, naj se prošnja izroči deželnemu odboru per „studii e riferita“, podpirajo svoj predlog z istimi razlogi, katere je prej zaupno navajal slovenskim poslancem, če, da javno jih pa ne bo rabil, da nasprotnikom ne da orozja v roke. Dr. Verzegnassi se je takoj oklenil Tonklijevih razlogov, ker boljši ni imel, in speciel jih v svoje poročilo — proti „Slogini“ prosnji. Tonklijev predlog so sprejeli Italijani tv odseku so 3 Slov. in 4 Italij proti glasom dr. Rojca in dr. Gregorčiča, kajti tudi Italijani so se bili med tem po Tonklijevem prizadevanju milostno odločili za „koncessijo“ — da se imenovanja prošnja po Tonklijevem načrtu nekoliko častneje pokoplje.**

Po znari interpelaciji dr. Rojca in dr. Gregorčiča o „Slogini“ zadeli, sklenil je vitez Tonkli s svojimi slov. somišljeniki za hrbtom manjšine nekaj, kar se je tej previdno prikrivalo do zadnjega trenotka, a kar je bilo nasprotnikom Italijanom natančno sporo-

* Iz tega poročila je jasno, kakšna pertidina je pisarja največjega Obizzi-Tonklijevga lističa, ki se je držal trdit: „Na predlog slovenskega kluba je imel stavit v predlog „Sloga“ /—/ namešča za podelitev podpore že letos Uredni.../—/ gosp. dr. Rojic in opazi naj se, da temu predlogu so bili vsi naši deželnini poslanci naklonjeni...“ Taka pisarja pač presegajo moje skrajne prednosti in brezobraznosti.

**) Rokoprij je vendarle! Slava slovenskemu častnemu pogrebu! — Dost. stavek.

Oznanila

in „postanice“ vlačenje se za širistopno peti vrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,

7 2

6 3

Večkrat — po pogodbi. Za večje črke po prostoru.

Poznamenje številke dobivajo se v tobakarnah v Nunski ulici in v Šolski ulici, v Trstu pri Lavrenčiču nasproti vel. vojašnice in v Pijanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.

Dopisi posiljajo naj se uredništvu, načrtnina in reklamacije pa upravnemu „Soče“. — Neplačani pismen uredništvo ne sprejema. — Rokopis se ne vračajo.

Uredništvo in upravnost je v Marziničevi hiši, Via del Mercato 12, II.

venskem jeziku, ako je šola v resnici samo za mesto, kakor je trdil poročevalce večine v sejih finančnega odseka.

Prav ta dokument vodstva ze obstoječe obrtno-nadaljevalne šole v Gorici kaže, da se ne izpoljuje pogoji stavljeni od visokega dež. zboru, ker se ne sprejemajo slovenski rokodelci iz mesta Gorice in opravljenje ustavnovitev še druge obrtno-nadaljevalne šole s slovenskim učnim jezikom za rokodelske učence iz mesta in okolice.

Da pa ista obrtno-nadaljevalna šola tudi slovenskih rokodelskih učencev iz okolice nima volje ponavljati v njih maternem jeziku in da sedanj njeni učitelji slovenski niti ne znajo, razvidno je iz pisave inen slovenskih učencev v onem dokumentu, ki so polaščena, pisana nepravilno, torej protipostavno, akorpare in prav tak, od visoke e, k. vlade potrejen zavod dolžnost pisati postavno, teda pravilno vsako ime. Kakš naj bi še le v slovenskem jeziku v šoli predaval taki učitelji? Da je temu takó, razvidno je iz sledenih dokumentov: Iz St. Andreža in iz Podgore, ki kaže pravo pisavo tistih imen, katera je vodstvo obstoječe obrtne šole popačilo. Dokumenta slöveta: (Cita dopisa županstev v St. Andrežu in Podgori).

Dokument kaže, da niti učitelj in bivši začasni vodja sedanje obrtno-nadaljevalne šole, ki je rodom Slovenec, si ne upa rabiti slovenskega jezika, sicer bi ne bil potredil sprejema Frančeta Brajnika iz St. Andreža v laškem jeziku, dobro vedet, da je v občini St. Andrež uradni jezik slovenski in dobro poznajoč pogoje visokega dež. zboru iz leta 1885. Dokument slöveta: (Cita ga).

Če torej niti rojeni Slovenec si ne upa rabiti slovenskega jezika v tej šoli, kaj naj rečem o učiteljih Ne-Slovencih, ki slovenskega jezika ne znajo, niti umejo?

Da se nadalje slovenski rokodelski učenci, rojeni v okolici goriskega mesta, v tej šoli slovenski ne ponavljajo, razvidno je tudi iz italijanskih čitank, iz katerih se morajo tudi oni, kakor njih italijanski součenci, učiti, o čemer se je podpisani sam prepričal.

Kakor pa do zdaj se ne izpoljujejo leta 1885. stavljeni pogoji, takó ni pričakovati, da bi kuratorij sedanje šole vpeljal slovensko ponavljanje za slovenske rokodelce v tej obrtno-nadaljevalni šoli.

A šola, katero želi osnovati društvo „Sloga“ s pomočjo podpore visokega dež. zboru, ni namenjena samo slovenskim rokodelcem, rojenim v mestu goriskem, ampak tudi onim iz okolice, ki je slovenska in mestu Gorico polnoma okrožje in je z njim v vedni vsakdanji dotiki.

Ugodne podatke za obilno število slovenskih rokodelcev iz okolice, daje nam vodstvo sedanje obrtno-nadaljevalne šole, katero je v svojem dokumentu že samo našel 25 slovenskih rokodelskih učencev, v tem, ko sem jih podpisani našel v njegovih protokolih že 9 drugih, torej skupaj 34 slovenskih rokodelskih učencev, ki so se že zdaj v to šolo vpisali, dasi se v njej potuje — in to tudi po izjavi teh učencev samih — izključljivo v italijanskem, večini teh učencev nerazumljivem jeziku, uprav radi cesar ne obiskuje mnogo teh upisanih učencev več te šole.

Zaradi kratkega časa ni mi bilo mogoče, dobiti podatkov iz vseh občin in vasi v bližju mestu goriskega; pač pa sem jih dobil iz sledenih: Dokument iz Solkana z dne 22. januarja t. I. navaja 22 slovenskih rokodelskih učencev; dokument iz Podgore z dne 25. januarja 1894. jih navaja 8; iz Šolske občine Sovodnje z dne 18. februarja 1894. — 11; iz St. Andreža, z dne 12. februarja 1894. jih navaja 16; dokument iz Mirna z dne 18. januarja 1894. jih navaja 40; iz Renč z dne 18. februarja 1894. 90; iz Šempasa in Oseka iz dne 18. februarja t. I. 11, skupaj 197.

Gotovo še več kot toliko slovenskih rokodelskih učencev imajo ostale občine in vasi v bližju goriskem, kakor: St. Peter, obe Vrtojbi, Bilje, Bukovica, Vogrško, Ozeljan, Kromberg, St. Maver, Pevma, St. Ferjan in druge.

To veliko število slovenskih rokodelskih učencev, brez onih, rojenih v mestu Gorica, opravičuje že samo na sebi potrebo, da se ustanovi obrtno-nadaljevalna šola s slovenskim učnim jezikom v Gorici, posebno, ko je število laških učencev na že obstoječi obrtno-nadaljevalni šoli z laškim ponavljanjem jezikom takó veliko, da ni mogoče učiteljem uspešno ponavljati, kakor zahteva važnost določenih predmetov; zato je bilo slavno vodstvo, po

cenio. Vsled tega sklenil je italijanski klub, da hoče letos na vsak način zaprečiti tako podporo, če drugače ne (kajti vsled bolezni enega njih poslancev, v zadnji seji celo dveh, so bili letos Italijani v manjšini), da pa pred glasovanjem zapuste dvorano in uzročijo takó neskrečnost zboru (kajti navzočih mora biti 12 poslancev). Italijani so namreč vedeli, kako bo glasoval dr. Tonkli in z njim slovenska večina o predlogu manjšine, t. j. vedeli so, da gospodje numerirajo glasovati proti svojemu sklepu za Rojčev predlog in proti predlogu finančnega odseka, ki je Tonklijev dež. zbor že sedaj enako podporo, kakoršno je dovolil 22. decembra 1885.

Prav ta podpora je potrebna in vis. dež. zbor naj jo takoj dovolili v dosegu osnove obrtno-nadaljevalne šole s slovenskim učnim jezikom, da bo moglo društvo „Sloga“, ki že mnogo žrtvuje v dosegu take šole, visoki e. k. vladu tudi s tem dokazati potrebo obrtno-nadaljevalne šole in prizemljiti njeni ustavnovitev, da jo ne podpira le ono v zasebniki, ampak tudi najvišja deželna oblast.

Društvo „Sloga“ pa rade volje zadosti vsem postavnim zahtevam visoke vlade in je potem takem se manje dvomiti, da bi vis. e. k. vlada ne privolila vstanovitve take šole, ko kaže tudi sama željo po takih šolah, ker jih posebno priporoča in se prav radi tega v državnem zboru leta za letom stavi v proračun nad 300.000 for, za podpore enakim solam.

Podatkov, da je v Gorici dovoljno število rokodelskih učencev slovenske narodnosti, rojenih v Gorici, ni potreba „Slogi“ več nujno vajati, saj je celo mestni popisivo urad sam, ki ni Slovencem prijazen, našel in priznal leta 1890, nad 3.200 Slovencev, v tem ko jib je golovo vsaj še toliko pristel Italijanom. In če se nadaljuje še poministi, da je poročevalce večinu finančnega odseka, ki je na občinskega mestnega zastopa in kuratorija sedanje obrtno-nadaljevalne šole v Gorici, v odsekovih sejah izgeleno trdil, da je ta šola namenjena samo prebivalcem goriskega mesta — cesar mu poopisani ne oporekam — je razvidno, da je tudi vis. dež. zbor že leta 1885., v kojem je sedel isti gospod poročevalce, prizmal dovoljno število slovenskih rokodelskih učencev, sicer bi ne bil za le neznavno število rokodelskih učencev slovenske narodnosti v Gorici stavljal pogojev, da je tudi za te skrheti s tem, da se nastavljajo učitelji zmožni slovenskega jezika v toliko, da v šoli lahko tudi v tem jeziku razlagajo (....per modo da poter dare in quella (lingua slovena) le spiegazioni...) in s tem, da naj se voli v kuratorij za to šolo poleg jednega laškega tudi jeden slovenski deželni odbornik („che a far parte del curatorio definitivo sieno chiamati due delegati della provincia, uno di nazionalità italiana ed uno di nazionalità slovena“) Sicer bi vis. dež. zbor ne bil privolil tej šoli podpore letnih 1000 gld. Da pa prav te bistvene določbe visokega dež. zboru, da naj skrbi ta šola prav tako za Slovence, kakor za Italijane, kateri oboji so v Gorici rojeni, sedanja obrtno-nadaljevalna šola, kakor trdi „Sloga“, ne izpoljuje, razvidi se iz tega, da takih slovenskih rokodelskih učencev ta šola niti ne sprejema, še manje pa slovenski ponuje, kar ad oculos dokazuje sledeni dokument, kateri mi je na dvakratno prošnjo predsednik finančnega odseka, ob jednem tudi predsednik kuratorija, slednjši vendar le izročil in ki slove: (Cita ga).

V tem dokumentu navedenih je 25 slovenskih rokodelskih učencev, ki so vpisani v to šolo, izmed katerih pa niti jeden rojen v goriškem mestu. V Gorici rojenih slovenskih rokodelskih učencev ta šola menda prav žato ne sprejema, da ji ni treba izpolnovati gori navedenega, od visokega dež. zboru stavljene pogoje, da morajo učitelji znati slovenski in po potrebi tudi razlagati v tem jeziku.

Da se pa slovenski rokodelski učenci, rojeni v Gorici, v to šolo ne sprejemajo, dokazuje ravno kar prečitani dokument in zlasti oni slučaj, kateri sem že navel v seji finančnega odseka: Ivan Volk, rojen v Gorici meseca maja 1880., bivš učenec na „Slogini“ šoli, ni bil sprejet v to obrtno-nadaljevalno šolo, češ, da je premislil; a Massig Edoardo, rojen v Gorici 17. februarja 1881., Morsut Elija rojen v Gervinjanu 1881., Miliaž Giuseppe, rojen v Gorici 4. decembra 1881., in Conig Vincenzo, rojen v Gorici leta 1881. — vsi rodom Lahin in vsi mlajši od Slovencev Ivana Volka — bili so pa sprejeti.

Sprejemajo se pa rokodelski učenci slovenske narodnosti iz okolice goriske gotovo prvi zato, ker se sprejemajo tudi rokodelski učenci italijanske narodnosti z dežele; drugič, ker onih slovenskih učencev, namreč iz okolice, niso učitelji dolžni ponavljati v slo-

venskih učnicih.

svoje stališče izjavili moram najprej, da mi nati na meseč ne pride, da bi tu grajal zvonarja g. Broili-ja, da bi ga kot takega obsojal ali dvomil o njegovi zvonarski zmožnosti. Nikar se le, da bi mu hotel gnetno skodovati. Bog obvaruj! Moj dopis nima kratko nikar namena, odvračati od g. Broili-ja načrnikov. Bog mu jih daj prav mnogo, da bodo z njegovimi zvonovi prav zadovoljni. Jaz do sedaj nisem bil. A temu ni kriv g. Broili, ampak oni nesrečni doh sedanjega časa, ki je nasproten pravi zvonarski umetnosti.

Sedanji človeški rod — vsaj tu v naših krajih — sodi o zvonovih popolnoma z načnega stališča. Prava notranja vrednost kakega predmeta je dandanes deveta briga; zunajnost in navideznost pa glavna stvar. Ta povsem splošna in najostrejše graje vredna sodba zadeva žal tudi zvoneve. Zvonove se presojojo dandanes kot navadno kupičjsko blago, in ne več kot umetni izdelki, kot umotvori.

Malim, dobrim zvonovom se je napovedal boj, kakor nekdanji oblike iz dobrega domačega blaga. Naše vasi kar slepo tekajujo, kateri si nabavi večji t. j. niže ubranih zvonov, kakor da bi tičala pri zvonovih vsa dobrota le v nizkem glasu. No, to bi ne bilo takliko slabo, ako bi hoteli naši ljudje umeti, da je treba za nizek glas tudi velike teže in — visoke cene.

O tej zadnji pa nočjo ničesar slišati. Znana resnica je, da ima vsak čas take umetnike, kakor jih zasluži. Tudi zvonar se mora pokoriti duhu svojega časa; ubivali mora zvoneve, kakor jih hoče ljudstvo imeti, t. j. nizko ubrane, a lahke. In to je, čemur se jaz protivim. Jaz bi rad resil zvonarja spon, v koje ga vklepa naše ljudstvo. To pa ni drugače možno, kakor da žarem na nedostatke sedanjih zvonov.

Moje ocenjevanje ne iznaja torej iz kakšne skodeljnosti ali zlovilje do zvonarja. Ne skodovati, ampak pomagati mi želim. Resil bi ga rad zapreki, ki ga ovira v umetniškem vzletu, koji pogrešam pri njegovih dosedanjih zvonovih. Moje stališče je stališče umetnosti. Jaz sodim zvonove kot umotvore, ki imajo rabiti v čast božjih, zaradi cesar jih naša sv. cerkev smatra za nekaj vazišnega. Da zvonove kot umotvori to tudi zaslužijo, ni pa težko dokazati.

Odkar se je izpodnacnila zvonarstvu umetniška podlaga, ter so se zvonovali ponizali v navadne kupičjske izdelke, prikazale so se tudi pri zvonovih posledice površnosti, navednosti in netrajnosti, zaradi katerih se dandanašnji kupičjski izdelki tako grajajo. Za glavo se mora prijeti človek, ako primerja po starosti novodobne zvoneve z nekdanjimi, ki so dočakali 200, 300 do 400 let. V Gorici in najblizi okolici (Sokan, Kromberg, St. Peter, Vrtojba, Miren, St. Andrej, Podgora in Pevna) je bilo v minolihi 30 letih učitih in prelitih — kar je meni znano — nad 60 zvonoval. Žalostne izkušnje so že ucepile našemu ljudstvu mnenje, da je mnogo, ako traja zvon 20 let. To mnenje pa mora biti v St. Petercih posebno ukoreninjeno, kajti sami oni so doživeli v minolihi 24 letih — menim, da se ne motim — 11 novih (učitih in prelitih) zvonoval, t. j. skoraj vsaki dve leti p. jeden zvon. Koliko ogromnega denarja ni to stalo?! In konec vsega tega imajo pa tri zvoneve, ki odgovarjajo le duhu sedanjega časa. To ne rečem le tako naimogrede, ampak trdim s popolno zavestjo. S to trditvijo sem res prisel na vitez z onimi tremi gospodi iz St. Petercih, kateri so v imenovanem „spričevalu“ poslali v deželo nerazumno visoko hvalo o svojih novih ali prav za prav najnovejših*) zvonoval.

Obžalujem, a jaz se ne morem z njimi ujemati. Meni ni cerkevna umetnost omejena na Šempeterski zvonik in blaginja slovenskega naroda tudi ne na Šempeterski občini. Tudi ni namen temu dopisom, tolažiti razburjenih Šempeterskih občinjarjev. To naj store g. Šempeterci med seboj, a ne na načrnu cerkevne umetnosti in slovenskih sodeželanov, kar so gospodje menda namerjali s svojim „spričevalom“. In prav zaradi tega se mi vidi potrebno, da se uprem temu „spričevalu“ z vso odločnostjo. Prav neljubo mi je, da sem pri tem prisiljen dotikati se oseb g. podpisancev, s katerimi živim v dobrih prijateljskih odnosajih. Moram pa to storiti, ako hočem doseči, kar nameravam. Kdor pozna zgodoto,

* Bilo jih je v najnovejšem času že toliko novih, da bi moral imeti ta pridevnik več kot tretjo stopinjo.
Dopisnik.

vino onega „spričevala“, vidi za vrsticami toliko nevhaleznih poslov, katere je posebno prvi podpisane namenil moji osebi. Spodobno obzirnost so postili torej gospodje na stran, čemu naj bi bil jaz rahločuten, ko sem razen tega uverjen, da le koristim dobrati stvari?

Nadpis „spričevalo“ bode kajneda nekoliko preoblasten. Klobuk raz glavo pred glasbeno izobraženostjo č. gospoda kaplana. A kdor je umetnik na harmoniju, glasoviru in glosih, ni še strokovnjak v zvonilstvu. Kolikor je meni znano, ne bavi se g. kaplan z zvonilstvom; saj se je izjavil o prejšnjih (predlanskih) zvonevih, „da so dobri“. Te zvoneve je pa ljubljanski g. zvonar zgrajal, in s podpisico na „spričevalu“ sta jih obsodila kar v pekel.

Menim, da je resnici še precej podobno, ako rečem, da je č. g. kaplan že dovršenemu „spričevalu“ dodal svoj podpis. cesar sta ga menda prva podpisana naprosila, ker sta se pomisljala, da bi stopila sama v javnost. Na časti bi žalil gospoda kaplana, kdor bi trdil, da je ono „spričevalo“ njegovo delo. Zato pa ne veljajo moje nadaljnje besede č. g. kaplantu, ampak prvina podpisancema. Jaz le občudujem gospoda kaplana neizmerno ponižnost, da se zadovoljuje z zadnjim koticom na „spričevalu.“

(Konec prihodnji.)

Na grobu Fr. Račkega.

Učeraj 14. dñi so položili v hladno zemljo na zagrebškem pokopališču velikega učenjaka, zgodovinarja in preiskovalca slovenske starodavnosti — dr. Franja Račkega. V „Soči“ smo dan pozneje priobčili nekoliko črtic o življenju in delovanju tega učenjaka. Danes pa priobčimo govora, katera sta imela pri odprttem grobu č. g. Anton Koblar, deželni arhivar v Ljubljani, in imenu „Matica Slovenska“, katera častni član je bil učeni pokojnik, in podstarosta g. dr. Jos. Kušar in imenu „Ljubljanskega Sokola“.

G. g. A. Koblar je govoril:

„Dragi žaljučni bratje! „Rački umrl“ — ti dve besedi je prinesla predverajnjem brzjavna žica v belo Ljubljano in zadrljela so sreca Slovencem, zaplakala je zemlja slovenska z zemljo hrvatsko. Bridko žalujeta po pravici sestrski zemlji, kajti izguba, katera je zadela s starjo dra. Franja Račkega Hrvate, pa tudi nas Slovence in druge Slovane, je velika. Blagi pokojnik, cigar truplo smo ravnokar položili v grob, ni bil samo, kar mu veleval je stan, namreč vnet in vzgleden srečenec, ne samo izvrsten rodoljub, ampak tudi učenjak. Zasluzil si je na književnem polju kot zgodovinar prve vrste trajno slavo. Njegova strogo kritična dela ostala bodo vedno dragocen vir za zgodovino vseh južnih Slovanov. To je nam Slovencem posebno draga, da se iz njegovih zgodovinskih del leskeče naša kulturna vzajemnost s Hrvati v minih vekih. Zaradi nevenljivih znanstvenih zaslug je imenovala zgodovinarja Račkega svojim častnim članom tudi „Matica Slovenska“, v katere imenu imam čast, izraziti vam najglobokeje sožalje na brički izgubi.

Vendar ne žalujte preveč, dragi bratje! Rački ni umrl ves in za vselej. Le truplo smo položili v hladno zemljo, čista njegova duša je odletela užival plačilo nad sinje višave. Račkega vzgled pa bode živel med nami. Poslednje je vesela tolažba v tej urki bridnosti, ko se vam zdi, da nihče ne bode nadomeščali Račkega v književnosti hrvatski. Poljedelec vrže v zemljo zrno, da strohni, a ne ostane mrto. Gorki žarki pomladnega solnce mu vzbudé moč življenja, pa požene iz tal bilko, ki vzraste in obrodi brez streliva zrnu, strohnelemu zrnu podobnih. Nadejamo se, da bode tako zrno Rački, cigar truplo smo plakajoč spustili v zemlje krilo. Vzvišeni vzgled njegovega neumornega delovanja v prospeku znanosti je življenja moč, iz katere vzburiti in vzgoji solnce milosti božje zapuščeni hrvatski in slovenski domovini mnogo krasnih sadov, namreč mnogo mladih, čvrstih delavcev, nadaljujočih književno delo pokojnikovo. S to tolažbo v sreču zakličem: Slava predlagemu spominu vašega in našega Račkega!“

Podstarosta „Ljublj. Sokola“, gosp. dr. Josip Kušar, je govoril:

„Žaljučni bratje Hrvati!

„Lepše solnce njemu sije,

„Lepše zarja rumeni“ —

mi pa stojimo tužnim in potrtim srcem ob odprttem grobu prerano umrlega duševnega orjaka, dra. Frana Račkega, moža, česar celo plodunošno delovanje je posvečeno bilo jedino le ljubljenemu narodu.

Kruta osoda le prepogosto sega v naše vrste ter nam jemlje le prerado iz njih naše najboljše može.

Od nekdaj je život slovenskega naroda ozko spojen z bratskim nam narodom hrvatskim.

In te je sem ter tam zasijal radosni svit, veseli smo se skupno.

Baš radi tega pa je osoda pravljeno odmenila, da tudi žalost in tuga deljno in nosimo skupno.

Neprecenljivo tešilo nam je to v ludih časih.

Vendar je to možno le mej rodilimi brati.

In bratje smo si, verni bratje, Hrvati in Slovenči! Bratje smo si po rodu in krv: bratje smo si po svojem sreči, po tistem znamenit slovenskem sreči, ki nam jedino daje moč, da smo prebili marsikaterje hude vatre, zaučajoč v lepše dni: bratje smo si pa tudi po svojih idejah in idealih, katere zvesto čuvati in gojiti, nam veli naša domovinska dolžnost!

Te idejale ravno pa je gojil v posebnjej meri nepozabni nam dr. Franjo Rački.

Bratska dolžnost napotila nas je tedaj in prishi smo danes, da se Vam pridružimo v tej silnej tuži, katero cutimo zajedno z Vami.

Prišli smo pa tudi radi tega iz slovenske prestolice, ker uvidevamo v pokojnem Račkemu tisto svitlo, zal, prerano zatonilo zvezdo, koje jasni zar občeval je z jednako hudo tako svoje očje rojake, kakor nas Slovence. Kar je bil Rački Vam, bil je tudi nam, ko ste ga zgubili Vi, zgubili smo ga tudi mi.

Prišli smo pa semkaj še iz tretjega razloga.

Goverim imenom slovenskega Sokolstva.

Dostojno se nam je spominjati tistega moža velikanja, ki nam služi uzorom pravega rodoljubija in žilave delavnosti za narodovo prosveto.

Sokolstvo naše hoče, da bode in mora da bode ne le vzgojilo zdravih in trdnih mislic v jakem tehu svojih članov, nego ono je tudi poklicano, da vzgaja v sebi in iz svoje srede mož, ki naj se bodo borili kot kremenični značaji „z umna svetlimi moci“ za prosveto in prospel domovine.

Uzor tacega moža, tacega prvoribitelja in prvočojevnika nam je baš on, ob koga je zgodnji gomili plakamo z Vami bratje Hrvati!

Vsaka sraga njegovega života žila je in je posvetena bila delu za narod in tam, kjer so vladale najboljše težkoće, bil je on najsilnejši junak!

Vse to upoštevaje, naravno je, da se takoj nahajamo tudi mi slovenski Sokoli ter damo zajedno z Vami duško svoj tuži ob nemadomestni izgubi.

In če nad kom, nad slavnim pokojnikom spomniti se morajo proročke pesnikove besede:

„Ko jaz v gomili črni hom počival,
In zelen mah poraste nad meno,
Veselih časov srečo bo užival,
Imel bo jasne dneve narod moj!“

To nam je toliko, njemu pa bode za njegovo delo najlepše plačilo.

Ti pa prerano preminali naši slavní dr. Franjo Rački spavaj mirno večno spanje v zemljišču našem, Tvoj duh pa plavaj nad nami budi moj nami, oživljaj nas in vzbujaj ter budi nam v bodrilo in posnemo! Bog i narod.

Slava dru. Franju Račkemu!

Občni zbor

5. neke podružnice sv. C. in M. v Gorici.

V nedeljo popoldne se je zbrajo v čitalnici dvorani zadostno stvelo gospa in gospice k občnemu zboru. Ker je delovanje te naše vrle podružnice najbolje opisan v poročilu Livše požrtvovalne tajnice gospa F. Mercinove, priobčimo ga doslovno tudi mi. Glasí se:

„Moč neizmerna je sklep.“

Bilo je leta 1886., ko se je osnovala na Slovenskem družba sv. Cirila in Metoda, da bi ubranila slovenske dežele potujevanja. Nasprotinika našega naroda so se v onih časih lotili najdražega, kar imamo — slovenske mladine. Tu se je pokazala resnica izreka: „Moč neizmerna je sklep“. Slovenci so sklemlili — in nastala je družba sv. Cirila in Metoda. Kakor na povelje mogočnega carovnika izrasle so, tako rekoč, iz tal slovenske šole in otroška zabavica, in po vsej deželi so se razširjale podružnice te imenitne šolske družbe.

Med temi podružnicami nastala je leta 1883., tudi goriska in sicer ženska, da ne govorim o moški. Ta podružnica nastopa danes 6. leto svojega delovanja in reči moremo, da je delovala v korist slovenske mladine na Goriskem prav uspešno. Za to imamo pa zahvaliti radodarne domotube in vse one osebe, katere se žrtvujejo za blag namen te družbe. Iskrena hvala jim torej budi! Bog jim blago početje stotero poplačaj.

Pri podružnici zborni 5. marca 1893. so bile voljene v načelništvu: gospa Avgusta Šantel prvomestnica, gospa Marija Kancler blagajnicarica in gospa Terezija Mercinova, gospa Feigel in g. Božič. Pri podružnični seji 9. marca 1893. se je sklenilo, da se izreče pismeno zahvalo onim dosedanjim povrjenicam, katere so uspešno opravljajo prevezlo naloge.

Slavno vodstvo v Ljubljani nas je povabilo k VIII. redni veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda dne 26. julija 1893. v Sežano, Zastopale so nas gospe Kanclerjeva, gospa Feigel in g. Božič. Pri podružnični seji 9. marca 1893. se je dozaj posiljala le pooblaščenec v veliki skupščini.

V korist otroških zabavnic se je priredil 8. decembra 1893. podružnični koncert, kateri se je izvršil sijajno s sodelovanjem učiteljskih kandidatov in mnogih vrhulj diletantov in dilektantov „Goriške Čitalnice“. Dohodki veselice so se porabili nekaj za „Božičnico“ otroških zabavnic v Pevni, v Podgori v Ločniku, a 20. gld. je bilo izročenih „Slogin“ zavodom.

Pri božičničnih zabavnicah se je priredil 15. decembra 1893. podružnični koncert, kateri se je izvršil sijajno s sodelovanjem učiteljskih kandidatov in mnogih vrhulj dilektantov in dilektantov „Goriške Čitalnice“. Dohodki veselice so se porabili nekaj za „Božičnico“ otroških zabavnic v Pevni, v Podgori v Ločniku, a 20. gld. je bilo izročenih „Slogin“ zavodom.

Pri božičničnih zabavnicah se je priredil 15. decembra 1893. podružnični koncert, kateri se je izvršil sijajno s sodelovanjem učiteljskih kandidatov in mnogih vrhulj dilektantov in dilektantov „Goriške Čitalnice“. Dohodki veselice so se porabili nekaj za „Božičnico“ otroških zabavnic v Pevni, v Podgori v Ločniku, a 20. gld. je bilo izročenih „Slogin“ zavodom.

Tako smo odložili trdno v rodnom domu* (dopis iz Razmerni pri političnih uradov) — Razmerni pri političnih uradov (dopis iz Ljubljane) ter vodnik v Rimu, ki se je prilepel 15. decembra 1893. smo poročali v svojem časopisu načinjali list ni bilo mogoče popisati in smo bili založeni divom, odtišli smo ga za

Takšo smo odložili trdno v rodnom domu* (dopis iz Ljubljane) ter v

Priznano najboljši in nazdravejši

doložek bobovej kavi.

Priporočen od zdravniških veljakov

ženam, otrokom, na želodec bolnim itd.

Dobiva se povsod. *Sib. Kneipp* **1/2 kila 25 kr. (50 vinarjev)**

Neogibno potrebna e za vsakó gospodinjstvo in vsacega ki piye kavo,

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava z okusom bobove kave.

VAŽNO ZA VSAKO GOSPODINJO IN MATER

Zdravje i blagostanje družine je največ v rokah žene in matere! Na nje se obrača tedaj prošnja za preizkušanje in upeljave „**Kathreiner-jeve Kneipp-ove sladne kave**“. Ta je **najboljši, edino in naravno zdrav** doložek bobovej kavi. Nijedna gospodinja ne sme nadalje preizkusiti tega vprašanja. Ono je velevažnega pomena za dobrostanje in za varčno gospodarstvo! V prvič se ponuja domači sad, zlasti zdravstvena in družinska kava! Sama na sebi vže slastna, zdrava pa redinka, vzdrži „**Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava**“ kot doložek bobovi kavi svojo prijelno dišavo. Prične naj se s tretjino doložka in more se ga polem po okusu ponosilji do polovice in se več! Kaka prihranitev tedaj nasproti vsem do sedaj vporabljenim surogatom, kateri so razven tega nevzhitni, vrh vsega večinoma zdravju škodljivi i vsekakor le barvila. Da je tudi bobova kava, ako se jo čisto piye, „**strup**“ in da provzročuje želodčne in živčne bolezni, magnjenost za mrljivo tresoče se roke, to všeč vsaka gospodinja. S kakim veseljem mora biti sprejet doložek, kateri poleg omenjenih prednostij prepreči, tudi ob enem zdravju nevarne posledice bobove kave! Nezaslužani uspeh od kratke vpeljave je temu najboljši dokaz! „**Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava**“ se razven tega vsega sedaj tako izvrstno izdeluje, da odpade vsaka natančnejša priprava ter se dà kar z bobovo kavo skupaj zinlesti in naliči sploh na vsak do sedaj znani način pripravljati. Za bolne in šibke osebe, osobito pa za otroke, brezpogojno ni izvrstnejšega redilnega sredstva od sladne kave, katere se zmelje, 5 minut prekuha, povrče, ocedi in se jej slednjic pridene medu (ali sladkorja) in mleka. Vestska reč vsak materi je, da to poskusit; ne ona, ne otroci ne bodo tega več opustili.

NB. Radi brezcenih ponaredb naj se pazi pri vklipovanju na ime

Odprt, tehtano blago, ali pa v zavojilih, narejenih v prevaro, naj se brezpogojno zavrne.

Svečarna na par

Aležija Baderja

v Gorici, Semeniška ulica št. 24.

Odkrivana na raznih svečavnih razstavah, na vatiskanski razstavi I. 1888. pa z

zlatu svinčino

1. Ponuja časitni duhovščini in čast, cerkevnim oskrbnikom svoje sveče in torče iz čistega garanciranega čebelnega voska, izdelane pod nadzorstvom prečasnega knezozadružnega ordinariata goriškega; na vseh je pristojena tvorniška znamka, protokolovana v registru c. k. oblastnice.

Cena znaša **gld. 2.50** za kilo s plačilom po enem letu ali pa z 3% popusta pri takejšnjem plačilu. Naročila čez 5 kile posiljajo se prosto poštinstvo in troškov za zavajanje.

2. Velikonočna sveča tudi iz čistega voska, okrašena z plohorezbi, evclisami in pozlačenimi ornamenti, kar se dela vse v vosku.

3. Velikonočne sveče s slikami na olje in tudi okrašenimi z ornamenti in dozdevni slikarji.

4. Izdeluje se tudi sveče in torče za razvijljavo in pogrebe itd. namešč:

a) Sveče voščene I. sostava po avstrijskem načinu **gld. 2.20** kilo

b) Sveče voščene I. sostava po lombardskem in beneškem načinu **gld. 1.80** kilo.

Pogoji gornji.

5. Najnajvečji kadilo Lagrima Orientale **gld. 1.20** kilo.

6. Kadilo nižje vrste v zrnih **70** kr. kilo, kakor tudi storač in gunji Mirra.

Da so sveče iz pravega čistega čebelnega voska, garantuje se s 1000 gld.

Stev. 74

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavl. IV. četrleti t. j. mesec v
oktobra, novembra in decembra 1892.
začne v ponedeljek, dn. 12. marca, 1894,
ter se bo nadaljevala naslednje četrte in
ponedeljke.

Od ravnateljstva zastavljalnec
in z njim združene hranilnice.

V Gorici, dne 9. februarja 1894.

V pisarni Seltz-ove tiskarne nasproti
semenišču v Gorici prodaja se po znižanih
cenih — 1 gld. 30 kr.

Veliki teden

in

Velika noč.

Spisal prof. Andrej Marušič.

Knjiga se pošilja tudi po pošti na povzetje. Kdor pa denar že z naročilom vred poslje, naj pridene še 10 kr. za vozni list.

Vozni listi in tovorni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski postni parobrob „**Red Stearn Linie**“ iz Antverpena direktno v

New Jork & Philadelphijo

koncessijonovana črta, od c. k. avstrijske vlade. Na upraševanja odgovarja točno: koncessijom zastop

„**Red Star Linie**“ na DUNAJU, IV Weyringergasse 17 ali pri

JOSIP-U STRASSERJ-U
Statbureau & commercieller Correspondent
der k. k. Staatsbahnen in Innsbruck

Službe išče

25-leten mladenič, bivši dragonar, dobro poznajoč konjško službo. Kdor potrebuje večje roke za svoje konje, oglaši naj se pri uredništvu.

Svojo veliko zalogo
olja iz oliv

priporoča

Enrico qm. Carlo Gortan,
via Caserma 4, Trst [naspr. pivarni Pilsen]

Dr. Rose životni balzam

je nad 30 let znano, prehranjevanje in slast pospešuje in napenjanja odstranjuje ter milo raztopljuje.

domače sredstvo.

Velika stekl. 1 gld., malo 50 kr. po pošti 20 kr. več. Na vseh delih zavojinje je moja tu dodana, zakonito varovanja varstvena znamka.

Zaloge skoro v vseh lekarinah Avstro-Ogrske. Tam se tudi dobija.

Praško domače zdravilo

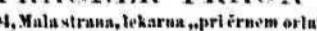
To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor vedno mnoge skušnje, hlempe, zrnenje in ločenje ran ter poleg tega blaži bolečine včeli kri. V Skatilenh po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več. Na vseh delih zavojinje je moja tu dodana zakonita varstvena znamka.

Tam se tudi dobija.

Glavna zaloge

B. FRAGNER PRAGA
st. 203, 204, Mala strana, lekarna „pri čremu orla“
Poštna razpoložljavec vsak dan

Glasovir

skoro nov se prodá po
ugodnih pogojih. Več
pove uredništvo.

Edina tovarna

„Caffè Vittoria“

V TRSTU.

Kava „Vittoria“ je edina svoje vrste, kaj načrti se **zlastina**, kar je po ceni posebnosti da pa nista dobiti **kolonialne kave**!

Z mlekom je **zlastina**. Kdo je pa primuščeno pravje kave, postane **izborna**!

Kava „Vittoria“ se visoko ceni, kar je izredno zdravilna, okusna, krepljiva in ekonomična. Izmenično kila se dobiti **80 večjih** sklepov kave.

S kavo „Vittoria“ pripravljamo govorila **200 ed. stotkov** v primeru s kolonialno kavo, kakor in sicer navadne vrste, početna **izborna**!

Kava „Vittoria“ se visoko ceni, kar je izredno zdravilna, okusna, krepljiva in ekonomična. Izmenično kila se dobiti **80 večjih** sklepov kave.

Kemična analiza pospeda **Augusta Vierthalerja**, profesorja na c. k. akademiji za kupočno in mornarstvo; gospoda **Ivana Perhauza**, profesorja kemije in zapisovalca Izvedenca; kemično-analitičnega-tehnološkega poskušališča Ivana **Herr Huber-Ja**, itd. itd. kakor tudi lastnika mnogih oddihnih zdravnic (ki so nazajajo kavo) izredno stolične, da tukaj rabijo že nekajte bolečine, dobrodelni zavodi, kolegi in semenišča, da je konzumenti hlašno popražajo po njih vse to sklepno potrjajo, da kava „Vittoria“ tice danes prvo mesto med vsemi do zdravju zavojinami prinesi.

Gospoda je torej, da bo to kavo rabiila vsaka rodbina, kaj je mar zavojinje in slednja.

Uzorec brezplačno. — Za poskušajo se razpoložljajo po pošti zaseji po **5 kil** proti poštu **3 gld.**, ako se obrni na začetnika **R. du Ban** v Trstu, Piazza Lipsia 2.

Zalžnik v Gorici gosp. Ernst Stecker,
Gorica gosp. Giuseppe Drossi
r. France.

Na prodaj v Podgori
hiša št. 3. z vromi; pripravna za go-
stilno, ker je tam že bila. Poleg hiše
vodnik. Več povr lastnik, stanjuječ v
isti hiši.

"Primorec" izhaja vsakih štirinajst dñj kot priloga "Soči" brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 50 kr.; za taje države več postni stroški. "Soča" z "Gosp. Listom" in "Primorcem" stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravljanje je v Tržni ulici (Merca) 12. II.

Primorec

Goriške novice.

Trgovinska zbornica. — Zaradi oblike drugega gradiva smo danes opustili nadaljevanje svojih člankov o tem upravljanju, ker je pač vsejedno, ali govorimo o njem že danes ali pozneje klaj. — V seji "Sloga" odpora v sredo popoldne je društveni tajnik predložil občine in tečne zapisnike vseh občnikov in trgovcev v Goriči in v vseh slovenskih okrajih; iz njih bodo mogli naši zastopniki zajemati vse potrebne dokaze in razloge, ki utemeljujejo naše davno zahtovo, da se mora volilna pravica razširiti na vse tiste državljane, ki plačujejo etarne prihodnine, torej tudi na tiste, ki plačujejo le po 2 gld. 10 kr. in 2 gld. 62 1/2 kr.

Doslednosti treba. — Čast. čitaljem je znano, da včeraj deželni uradec v Trstu je razsodil našemu uredništvu par slovenskih stekov v lastem poslu. Pritožil se je na ministrstvo, kar je ponudilo. Zadnje tedne je urednik deželni ž. na dva učinka slovenske razsodil. Ako bi tak Slovence tako postopal, resko bi se upravljalo o slovenskem nizelovanju samo po sebi.

Uzorna pozrtvovalnost. — Naši narodniki, prijatelji in čitalci odkrivajo se po takej pozrtvovalnosti za "Slogo" zavode v Goriči, ki bi mogla biti uzor vsem Slovencem. Naše uredništvo je prejelo v decembri, januarju in februarju 651 gld. 06 kr. Ako naši čitalci ostanejo tudi zanaprej enako pozrtvovalni, dobri "Sloga" bo potom načrtu uredništva 2600 gld. v celoti tveč za "Slogo" ter za "Sočo". Lani smo prejeli v isti namen še 2600 gld. — Slava takej pozrtvovalnosti našim narodnikov, čitalcev in prijateljev!

Naše občine se pridno oglašajo druga za drugo z doneski za vzdrževanje "Slogo" zavodov v Goriči. Zadnje dni nam je naznalo tudi županstvo v St. Andreu dar 50 krom. županstvo v sv. Krizu pa 20 krom. Le takó naprej! Slava takej narodni zavednosti naših občinskih zastopov!

Rojaki na dežel! Karkoli žrtvujete za napredek slovenskega prebivalstva v Goriči, vse se vam pozneje povrne. Ko bomo Slovenci v mestu zadostni močni, bomo mogli z bogatimi obrestimi vracati milo za draga! Zdaj pa potrebujemo pomoci svojih rojakov cele dežele, zato pomagaj nam, kdo more!

Požar. — V nedelja po polnoči nastal je požar v hlevu Petri Dragina v ulici Coronini. — Ogenj so oznjegasci takoj omejili. Skode je okoli 200 gld. Zavarovano je bilo pri Feniksi.

Ko so oznjegasci drvili na pogorisce, kričali so ljudje v njih spremstvu skozi mesto na vse grlo: Fuoco, fuoco! (Ogenj, ogenj!) Neka gospa, kojo so zbulili ti klici, se je takó prestrasil, da je padla skoro v nezavest, misleča, da je ogenj blizu, morebiti celo v

hiši. — Tako kričanje po mestu je nepotrebno, ker z njim se marsikomu skali nočni mir.

Solkanski napad. — Povedali smo, da državno pravdu je ustavilo preiskavo proti obdolženim Solkancem v zadevi znanega "napada", ker nad 100 preslišanih oseb ni moglo nicesa izpovedati, kar bi govorilo proti Solkancem, pač pa mnogo mnogo proti Goričanom samim.

"Corriere" od torka javlja na to, da poskodovani Goričani so se vsled tega pritožili v Trst. Zakaj? — tega imenovan list ni povedal.

Goričani so se torej pritožili, a če so to storili, vemo zakaj. Predrnost!

Lega Nazionale. — Goriška podružnica tega proti Slovaniom naperjenega društva je imela v nedeljo letni občeni zbor v dvorani mestne hiše v Vični ulici. Navzoč je bil tudi župan Maurovič. — Iz denarnice poročila je razvidno, da podružnica je imela 1138 gld. 12 kr. dohodka; od te svote je došlo po "Corrieru" komaj 757 gld. 89 kr. (+ dočim je došlo po "Soči" Sloginim zavodom skoraj 2000 gld.) Vseh stroškov je imela 2305 gld. 13 kr. za otroška vrtač pri Šoškem mostu in v Podgori. Prvi je je stal le 801 gld. 87 kr., dočim je izdala za drugi 1503 gld. 26 kr. tali za vsakega otročice nad 50 gld., kar je pač tako drugi "Spas"! Za 29 otročic so potrosili 428 gld. le za jed in obliko, stanovanje 261 gld. za vrtnarico in postrežnico 723 gld. itd. — Ako pomislimo, da v Goriči tri četrtine učitelje zdihuje s "placievo" 280 in 320 gld., razvidno je, kakó radodarni so naši Lahni, kendar gre — proti Slovencem. Glavni odbor "Lega" je pokril primankljaj.

Naši Lahni se pripravljajo na slovensen občeni zbor "Lega" v Goriči. Za priprave so izvoljeni tisti gospodje: Battistig Ant., Blazino Virgil, Bramo Ivan, Bombig Jurij, Briseo Ivan, Candutti Josip, Colledani Ivan, Del' Agata Josip, Marzini Fr. ml., Michestädter Albert, Mültsch Josip, Orzan Anton, Paternelli Josip, Panletig pl. Evgenij, Seppenhofer Carlo, Travani Leopold, Valentiniuzzi Carlo, Venuti Josip, dr. Verzegnassi Fran. in Zei Jos.

V načelstvo so bili izvoljeni: dr. Narodini Emilio, predst. (ki pa volitve ni sprejel), dr. Marani Fr. in dr. Seitz Edvard namest., tajnik dr. Codermatz Adolf, denarničar Perinzig Ivan.

Sicer pa se ni pripetila nikaka druga nesreča, kajti takó majhna je bila udeležba, da se je "Corrierovi" židinji kar sreči stopilo od žalosti. "Corriere" od torka je ves obpan, ker Goričani čedalje bolj uvidevajo, da "Lega Nazionale" in njena politika jim je naravnost pogubna. "Corriere" dalje zatrjuje, da "Lega" ni bila nikoli — irredentovsko društvo, da se je vsled tega uradniki in učitelji po nepotrebniem ogibljejo. Udje "Le-

Domači oglesi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šesterostopno petivrstvo enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. — Posamezne številke se prodajo po 2 kr. — Rokopisi se ne vračajo.

ge" se nimajo batiti zamere pri vladi! Kdor drugače govori, trdi "Corriere", očitno obrekuje vlado. — Lejte si no, kaj vse nam je povedal ta ljubi bratec v Dörflesovi tiskarni. Znano nam je sicer, da "Corriere" je jako ljub prijatelj nekaterim vladnim možem in njim na ljubo si često poklada klopček v usta, toda uverjeni smo, da tisti može še niso — vlada, o kakoršni hoče "Corriere" dati svojim vernim gori omenjena zagotovila.

Zvit past je nastavil vitez dr. Tonkli našim trem poslancem dr. Rojen, dr. Gregorčiču in grofu A. Coroniniju. Na uvedenem mestu današnje "Soče" pripovedujemo, kakó je dr. Tonkli izumel "časten pogreb" Slogini prosnji za dejelno podporo slovenski obrtno nadaljevalni soli. Ta "časten pogreb" je bil v obeh klubih zagotovljen s 15 glasovi proti 3. Ali ker se slovenska trojica ni dala ospasiti in je naznani predlog manjšine za podelitev podpore, je gospod vitez opustil načrt o "častnem pogrebu" ter izumel naravnost načrt za nečvenen poraz ne le tiste trojke, ampak še drugih važnejših rečij, a za ta poraz bi polem delal odgovorto — slovensko trojico, ki se ne mara uklanjati njegovi komandi.

Vitez Tonkli je na tistem premenil sklep in odločil se, glasovati s svojimi somišljajki za predlog manjšine, ne da bi jej naznani to spremembo in vsled tega popolno premenbo telega položaja.

Toda italijanski poslanci so vedeli za nakano viteza T. in on je z opet veden, kaj nameravajo Italijani, a ni bil toliko lojalen, da bi bil sklepal klubovo sejo in manjšini naznani spremembo, to je bil toliko bolj potrebno, kajti ta sprememba se je izvršila manjšini za hrbitom zunaj kluba proti sklepu v klubovi seji. — Ako bi bil dr. Tonkli ostal pri sklepu klubove večine in glasoval s svojimi tovariši za predlog finančnega odseka, ki je ob enem njegov predlog, naj se nazare "Slogina" prosnja "častno pokoplje" v pisarnicah dejelnega odbora, teda bi Lahom ne bilo treba zapuščati dvorane, kajti o predlogu manjšine bi ne prišlo niti do glasovanja, ker bi bil že odsekov predlog sprejet s 15 glasovi proti 3. In vsled tega bi Lahi ne imeli nikake prilike, maščevali se nad Slovenci s tem, da bi zapustili dvorano pred glasovanjem o šolskem zakonu.

Toda vitez Tonkli ni ostal pri prvem sklepu, a svoje nove namere ni naznani manjšini, pač pa so Lahi vedeli za njo. Da ni manjšina le v sled srečnega slučaja par minut pred sejo izvedela za to spremembo, — da ni vrhu tega doznala za znani sklep laških poslancev, sla bi bila v zbornico v popolni nevednosti o novem položaju, kateri je dr. Tonkli skrbno prikrival.

Stavila bi bila svoj predlog, vsled česar bi bili Lahi zapustili dvorano pri tej priliki in pozneje pri učiteljski zadevi; "Slogina" pro-

nja bi bila pokopana kar v zbornici, ker bi ne bila izročena niti deželnemu odboru, uredbe učiteljske bi ne bilo, in najbrž bi se bil zbor razšel celo brez — deželnega glavarja.

To bi bil trijumf za našega gospoda viteza! Vso krivdo bi seveda zvracal na hrbot naše trojice, katerej bi pripisoval vso možno kratkovidnost in nepremišljenost, ko zaradi nedosegljive reči iz zgodlj trmoglavosti uzroča takó škodljive razpore. Učiteljem bi se govorilo: „Vidite, kakošni prijatelji so Vam Rojc, Gregorčič in A. Coronini! Zaradi podpore „Slogini“ obrtni šoli, katere na nikak način ni bilo mogoče doseči, so pokopali še uredbo Vaših plač“. Nasprotnikom učiteljstva bi se pa hlinil: „Glejte, jaz in moji somišljeniki smo zabranili novo šolsko postavo, katera . . .“ (in tu bi sledilo marsikaj, česar nočemo zapisati.)

V takih spletkah pokazal se nam je gospod vitez vedno stari mojster. Za se je že imel pripravljen izgovor, kakó bi skušal oprati pred svetom svoj korak, da je v zbornici glasoval drugače nego v klubu in proti svojemu prediogu v finančnem odseku. Toda če se je odločil za nasprotno glasovanje, vsled česar se je kar preobrnil ves položaj v deželnem zboru in vsled česar je grozilo toliko neprilik, kakor smo omenili gor, uprašamo, zakaj ni sklical klubove seje, da bi v njej naznani svoj in tovarišev preobrat, zakaj je pustil, da je bila manjšina do zadnjega hipa v nevednosti, dokim so bili nasprotniki o vsem dobro poučeni?!

Ali je tako ravnanje klubovega predsednika lojalno, ali je poštano? Dá, tolkega zahrbtnega rovarstva proti manjšini kakega kluba gotovo ni zakrivil nijeden pošten predsednik, nijeden značajen politik! Na Slovenskem je za take čine zmožen edini naš stari znanec vitežki gospod dr. Jos. Tonkli.

Gospod vitez! Neradi smo govorili z vami na tem mestu in takó rezkim načinom. Toda Vaše ravnanje samo na sebi je bilo tako, da treba veliko zatajevanja, ako bi ga hoteli prizanesljivo prezreli. Ko ste se pa dali vrhu tega v svojem najnovejšem zakotnem glasilcu še hvalisati za tako početje in naše javno mnenje zvajati na kriva pota z neresničnimi, zvijačnimi poročili „iz akulj“, tedaj je naša sveta dolžnost, da postavimo dogodke „za kulisami“ v pravo luč, slovenski svet naj pa sodi. Njegove sodbe se ne bojimo, pač pa smo prepričani, da bo znal tudi po vrednosti ceniti tisto podlo besedilje najnovejšega Tonkijevega nizkopoklonika, ki se glasé: „Ali bi ne bilo v istini bolje, da kdor ne mara za narod ali ne more se za tega zdatno truditi brez strahu, naj bi se odpovedal ter pustil stolico one nevarne in zapeljive dvorane možakom nevstrasiljivim in železnega značaja, ki so pripravljeni vse staviti na narodni žrtvenik?“ — Kdo je tak strahopeten neznačajnej? Dr. Gregorčič! — In kdo so tisti železni značaji? Vitez Tonkli! — Smeh, ki se posili pri teh besedah na ustna slehernega brača, bodi naš odgovor. In s tem končamo.

Preseleitev lekarne. — Lekarnar Gironcoli je baje nameraval, preseliti se bolj na konec Gosposke ulice v hišo bivše gostilne „pri zlatem levu“, da bi takó pridobil tudi odjemnike s Placute, iz Semeniške ulice in okolice. — Toda mnogi prebivalci s Solkanske ceste, s Kornja in sploh iz severnega mest-

nega dela so podpisali prošnjo, naj bi se ne dovolila ta preselitev; ako bi se pa to zgodilo, naj bi se ustanovila nova lekarna na Kornju. — Ta zahteva je povsem opravičena, zato upamo, da merodajna oblast upodi enej gori omenjenih prešenj.

Tatovi. — V petek so odnesli učnani latovi kremarju Ivanu Skočirju v Podgori jesvin in smodk za 60 gld. — V Moši so latovi odnesli nekemu Fabiju Zoffu raznega blaga za 36 gld.

Iz učiteljskih krogov: — Vse učiteljstvo je radostno pozdravilo zakon o boljšem razvrstitvi učiteljskih plač, s katero bo ustrezeno velikemu delu učiteljstva. Gg. poslanci, ki so se trudili za to ureditev, so lahko golevi naše najpresršnje zahvale.

Pri tej priliki smo pa zopet spoznali že staro „ljubezen“ gospoda viteza Tonklija do učiteljskega stanu. Neka znamenja kažejo, da za kulisami so se vršile prav čudne reči (In pa še kakošne! Uredn.), ali jedna je nam zdaj povsem jasna, kolik Tonkijevo najnovejše glasilce jo je nehotě razkrilo, namreč, da dr. vitez Tonkli je hotel še zadnji hip pokopati spremembu šolskega zakona. (Veseli nas, da tudi naše učiteljstvo spozna to zakulisno spletko. Ur.) Dr. vitez Tonkli je dobro vedel, da deželni zbor letos na tak način ne dovoli 1000 gld. podpore za „Slogino“ obrtno-nadaljevalno šolo, a hotel je s tem pokopati ob enem tudi šolski zakon, ker bi Labi zapustili zbornico. Mi učitelji dobro verimo, da bi „praktični politik“ dr. J. vitez Tonkli — ako bi imel kaj srca do nas! — raje dosegel to, kar je bilo možno, a ne, da bi vsled neke nemogoče reči (t. j. one podpore!), zavrgel tudi ono, kar je bilo skoro že doznan (uredba učiteljskih plač). Toda njemu je pač malo mari slovenska obrtna šola, naše učiteljske reve in težave pa še manj, zato bi si bil roke veselja imel, ako bi bilo propadlo oboje.

Da se to ni zgodilo, smo od srca hvalnigg. poslancem dr. Rojeu, dr. Gregorčiču in grofu A. Coronini-ju, ki so opustili svoj predlog, ko so videli, kaka mrzla sapa je nakrat polegnila v deželjem zboru. Hvala jim!

(Dostavek uredništva. Na uvodnem mestu današnje „Soče“ je popisana vse ta zakulisna komedija, iz katere so se pa imenovani trije poslanci sredno izmotali in previdno izognili se skrbno nastavljeni posti viteza Tonklija. O tej pasti govorimo v drugem sestavku.)

Iz učiteljskih krogov prejeli smo učeraj še sledeče vrstice:

Iz Obizzijeve tiskarne se na vso silo usiljujeta lista, ki sta poklicana v življenje edino le za to, da bi zanetka nov prepir na Goriskem. Naj jih še toliko vračamo s slavnimi opazkami, nič ne pomaga; zopet in zopet nas nadlegujejo z njima. Tudi zadnjo stev. „Vestnika“ smo dobili. In kaj smo čitali tamkaj? Čujte! Tam čitamo med drugim: „Ali bi ne bilo boljše, da bi bila padla že stavljena postava učiteljev, ter ti bi se bili udali narodnemu trpinčenju, nego da se je zgubila obrtniška šola“ . . .

Svojim očem nismo mogli verjeti, ali je res takó tiskano črno na belem. Podpora za slov. obrtno šolo je bila že naprej nemogoča, kar med vrstami pové tudi „Vestnik“. Kakó bi se torej bila mogla obrtna šola pridobiti,

ako bi tudi padla uredba učiteljskih plač? Iz zadnje „Soče“ je jasno (— citanje pa še le današnji ugodni članek in sestavek „Zvito pas“ v „Primoren“. Ured. —), da bi omenjane podpore nikakor ne bilo, a vrhu tega bi padla šolska postava — morebiti zopet za novo štiri let. — Ako „neustrašljivi možak železnega značaja“ vitez Tonkli (Risum tematis angeli!) meni, da bi se učiteljstvo za take muhaste igrače radovoljno „udalo narodnemu trpinčenju“, moti se kako. Bog nas varuj takih prijateljev, kakoršni so se začeli zbirati za hrbotom „trgocea slovenske poštovnosti“, kajti svojih nasprotnikov se bomo sami varovali.

Iz Oseka: 13. februarja je bil resnično nesrečen dan; — ali ga je prorok Falb sprejel med kritične dneve, mi ni znano. Tudi pri nas je strela naredila veliko škode. Udarila je v zvonik cerkve M. B. na Vitovljah, odnesla mu del roba izrezanega kamna ter na dveh straneh ga razpočila: malo zvon je razbit popolnoma in veliki poškodovan. Obok pod zvonovi je strela ves raznesla in predra strop v cerkvi, v katerem je naredila veliko luknjo; tlak po cerkvi je ves razoran, šipe vse razbiti, orgle preobrnjene, spodnji del altarja sv. Antona popolnoma razdrobila in pri velikih vratih predra prag in šta v zemljo. Škoda se ceni nad 1000 gld., a zavarovanega ni bilo nič. Da bi cerkev M. B., h kateri hodi veliko ljudij romat, ohranjaj v prejšnjem stanu, se obrne oskrbnštvo na radodarnost pobožnih vernikov, ki to romarsko cerkev čistajo.

Železniško postajo za Gradišče in Zdravčino baje povečajo, ker sedanja je res prenezznatna. — Dalje se čuje, da predsednik južne železnične princ Hohenlohe dela na to, da bi tudi Devin dobil svojo postajo. — Res, ako bi princ Hohenlohe ne mogel pridobiti te prekoristne postaje, je škoda, da stoji na devinskom bregu njegov prekrastni grad.

Iz Tolminja: — Vest, da se sodni pristav g. dr. Henrik Tuma preselil v Goricu, je tako razčastila vsakogar, ki je imel le količaj posla ali dotike z njim. To je — na kratko rečeno — uprav zlata dusa, izborni uradnik, vseskozi postenjak in jeklen značaj. Goritanom vam le častitamo, da ga dobite v svojo sredo.

O njegovem nasledniku dr. Hugo Pangraziju čujemo, da je sicer Italjan, vendar ne nasproten naši narodnosti; govoril in piše baje celo precej dobro slovenski. No, tu med nam je imel dovolj prilike, da popolni svoje znanje v slovenščini, ako bo hotel. Če se to zgodi, bomo zadovoljni z njim in on z nam.

Novo bralno društvo. — V Volčjem gradu pri Komnu so ustanovili bralno društvo „Domovina“. Pravila so že predložena namenštju v potrjenje. — Uredov se je že do zdaj oglašilo nad 50. Naj bi tudi vsi ostali novemu društvu vstrejali in zvesti člani.

Na Nabrežini je bil 25. febr. obč. zbor „Hranilnega in posojilnega društva“, ki v ozkem demaciem krogu uzorno deluje. Dejavní promet kaže 4934,84 gld. dohodkov in toliko izdatkov. — Uraduje ob nedeljah od 10. do 12. predp. — Hranilne uloge se obrestujejo po 4%, posojila pa se dajejo le zadrževalnikom po 6%. Temu prekoristnemu zavodu stojijo na čelu gg. J. Caharija, Fr. Tomšič, Andr. Stupica; nadzorniki so gg. Ign. Tance, Silv. Caharija in Ant. Cigoj. — Ime-

na teh mož so najboljši porok za izorno delovanje. Naprej!

Vabilo na zabavni večer, kateri priredi pevsko društvo „Nabrežina“ svojem za-služnemu pevovodju g. Avgustu Tancetu v soboto dne 3. marca 1894. v prostorih go-silne gospoda Ivana Grudna. K obilni ude-ležbi vabi

— Odbor...

Tržne cene v Gorici. 100 kilov stane: Kava santos 156 in 158, sandomingo 166, java 168, portoriko 180 do 188, moka 190, cejlone 192. — Sladkor 36 $\frac{1}{4}$ do 36 $\frac{1}{2}$. — Pe-trolj v sodu 18 $\frac{1}{2}$ (zabeji 5, gld. 70 kr.) — Maslo surovo 80, kuhanzo 92. — Speh novi 48 do 50.

Moka v zakljih po 100 kilov: Št. I. 43:30, II. 12:70, III. 11:40, IV. 10:90, V. 10:30. — Turšica domaća 5:80 do 6:10, za živino 5:70, činkvantan 6:50. — Otrobi drobne 4:50, debele 5 gld.

Ostala Slovenija

Boj za slovenske šole v Trstu. — Poizvedovanja o treh prošnjah slovenskih roditeljev v Trstu za slovenske šole so dovršene, o četrti pa se dovrše te dni. Da podajo prošnjam več veljave, združili so se prosilci v prošnjah za jedno samo šolo v sredini mesta.

Peljeno povprečno število bode znašalo nad 400, po rubrikah računjeno pa jih je nad 1000. Tako bode vendar jedenkrat končan „križev pot“ slovenskih roditeljev, ki se morajo tako boriti za to, kar se samo ob sebi razume po vseh zakonih.

Kdaj že vendar dosežejo toli potrebno in zaželeno slovensko šolo!

Bralno društvo pri sv. Ivanu v Trstu imelo je dne 25. m. m. svoj četrti redni občni zbor z navadnim dnevnim redom.

Klub bleiklistov „Tržaškega Sekola“ priredi začetkom tega meseca svoj prvi koncert z zabavnim večerom. Spored bode obsegal tako zanimive in povsem nove točke. Ta večer nastopi v veliki ulogi vrli g. Borovščak ter se delajo velike priprave za ta večer.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovijah vabi na VI. redni občni zbor, kateri bode v nedeljo dne 11. marca t. l. točno ob 4 $\frac{1}{2}$ uri pop. v dvorani „Gospodarskega društva“ na Gredi. Gg. udje so naprošeni, priti polnostilno k temu zboru, katerega se udeleže lahko i neudje, priatelji slov. petja ter posebno oni gx., kateri želijo pristopiti kot podporni udje.

Odbor.

V Rovinju so dobili toliko pričakovana trinajstega predsednika deželnemu sodišču, kar pomeni za Rovinje baje gotovo nesrečo (kajti uplivni krogi delujejo na to, da bi se to sedišče preselilo v Pui). — Imenovan je bil nač rojak g. dr. Anton Tušar, doslej c. kr. svetnik istega sodišča. — „Sočin“ kandidat gosp. c. kr. svetnik Ambrož Flegar je torej propal!

„Narodni dom“. — V namen, da se oddado zidarska dela za zgradbo „Narodnega doma“ v Ljubljani, sklical je upravni odbor te dni izredni občni zbor tega društva. Predsednik je poročal o doshih ponudbah, na kar se je po kratki razpravi oddalo delo najcenejšemu ponudniku, namreč tvrdki Knez & Supančič, ki je zidarska dela prevzela za 67.958 gld. in se obvezala, da bode rabila za vso stavbo le

vrhniško opeko. Ostala dela pri zgradbi oddajal bode upravni odbor sam. Dela odda potom razpisa in se bode pri enakih pogojih oziralo v prvi vrsti na narodne obrtnike. Tako je torej večletni trud narodne povrivalnosti postal meso in v beli Ljubljani prične se z zgradbo toli potrebnega „Narodnega Doma“.

Društvo gledaliških prijateljev. — Na poziv novega intendanta g. dr. Miletića zbral se je te dni v mali dvorani društva „Kolo“ lepo število prijateljev hrvatskega gledališča v Zagrebu iz raznih slojev. Sklicevalj je povdarjal, da bi bilo koristno za hrvatsko gledališče, če se osnuje tudi v Zagrebu društvo, ki bi skrbelo za to, da bi se občinstvo bolj zanimalo za gledališče. Taka društva imajo Praga, Ljubljana itd. G. notar Arnold je predložil načrt pravil. Razprava je bila živahnja in so govorili gg. dr. Miletić, Babić, režiser Milan, prof. Starčević, Evgen Tomić, Gjalski in dr. Harambašić, kateri poslednji je nasvetoval, naj bi to društvo bilo popolnoma nezavisno od gledališke uprave in podpiralo dramatične pisatelje in tudi igralce. Potem se je vpil odbor, ki naj izdela pravila in jih predloži v kratkem. Kakor poročajo hrvatski listi, je g. dr. Derencin že izgotovil načrt pravil in bode se skoro moglo društvo ustanoviti.

Krēmar v celjski kazini na bobnu. — Kam privede napihnenost nekaterih ultranemških kričačev, se je zopet pokazalo v Celju. Kdor je čital bombastične popise veselic, vrstivših se v nemški kazini v Celju, bi bil misil, da mož, ki skrbi za pogoščevanje celjskih Nemcov, mora obogateti. Zgodilo pa se je baš nasprotno, ubogi mož prišel je na boben. Brez slovenskega groša se pač ne izbaja v „nemškem“ Celju!

Razgled po svetu.

Državni zber doslej ni dal se nikakega zanimivega znamenja od sebe, ker vse zanimivosti ostajajo se za kulisami. Toda kmalu bo moral početi, ker sedanji položaj se ne more dolgo vzdržati. — Zanimiva je k včemenu le izjava ministerskega predsednika, da vlada bode postopala proti vsem narodom enako dobrohotno v zmisu obstoječih zakonov — Da bi to ne bile le lepe besede! Dejanj potrudujemo, objub in lepih besed smo pa že siti.

Vlada predloži v kratkem nov načrt o premembni volilnega reda. Težko je, kaj doberga pričakovati od vlade, v kateri imajo odločilno besedo nemški liberalci. — Kolikor poročajo izza kulis, namerava vlada ustanoviti novo volilno skupino, ki bi imela 40 do 50 zastopnikov; tu bi volili vsi tisti državljanji, ki doslej nimajo volilne pravice.

V Opatiji se baje snideta v marcu avstrijski in nemški cesar. Časopisi so tudi poročali, da pride tukaj tudi ruski car in laški kralj, a najnovejše vesti oporekajo tej govorici.

„Omladina“. — Časopisi poročajo, da cesar baje pomilosti vse obsojene Omladince. Tak čin presvetlega vladarja bi jako ugodno upival na razburjene duhove med češkim narodom.

Anarhisti. — Na Dunaju se vrši velika kazenska obravnava proti nekaterim anarhistom. — Tudi v Pragi so našli v sredo bombo pred poslopjem Vaclavske posojilnice,

ki se po sreči ni razpočila. Sumi se, da so jo postavili tukaj anarhisti. — V Parizu so anarhisti čedalje bolj drzni, dasi jim vlada silno strogo pazi na prste.

Na Nemškem se zopet z vso silo poganjajo za prijaznost Rusije, katera naj bi priporočila, da bi Rusija privolila v novo trgovsko pogodbo, po kateri bi Nemci dobivali lepo število ruskih milijončkov na leto. Taki so, vedno enaki! Prijaznost razumejo ti ljudje le v podobi dobre — molzne krave.

V Srbiji baje čedalje hujše vré med narodom, ker vlada z vso silo preganja radikalce. — Milan „Slavni“ se noči umaknil in čaka baje celo trenotka, ko zopet vzame v roke vladne vajeli in — srbske blagajnice. — Listi poročajo, da Milan bo imenovan generalnim nadzornikom vojske. Čudne novice to!

V Italiji postajajo odnosnji čedalje nezanosnejši. Vlada namerava do konca leta preklicati ustavo in razglasiti diktaturo, kateri na čelu bi stal kralj. Njemu na strani bi stalo svetovalstvo 15 mož, pet poslanec, pet senatorjev in ostalo petorico bi imenoval kralj. — V Siciliji imajo še vedno obsedno stanje, katero pa vlada baje kmalu prekliče. — Ker je Italija na kraju gmotnega propada, rešiti se hoče vlada iz zadreg s tem, da izdatno zmanjša vojsko. Tudi drugod bi bilo kaj takega na mestu.

Cela rodbina umorjena. — V Ostuncirku našli so celo rodbino nekega najomnika umorjeno, namreč šest oseb. Morilci, ki so odnesli 15.000 frankov golovega denarja in mnogo dragocenostij, izginili so brez sledu.

Čudna zgodba. — Neki v Gamblu v Rusiji bivajoči Belgijec poroča v časopisu „Indip. Belge“, da mu je predlanskem neki Anglež, ki se je v Bruselju z njim seznanil v nekem hotelu, dal spraviti težek kovčeg, ne da bi bil povedal, kdo je. Ta Belgijec je dolgo vlačil kovčeg po svetu. Napisled ga je odpril in našel v njem 40.000 dolarjev v zlatu, 75.000 v papirja, 25.000 fr. v zlatu, 10.000 frankov vredno prsno iglo, 25.000 frankov vreden urni obešek in 12.000 frankov vreden prstan.

Najbogatejši mož v Prusiji je italijanski konzul v Dortmundu, kateri ima 15.000.000 gld. letnih dohodkov in plačuje od teh 400.000 mark letnega davka.

Roparstvo na Ogerskem. — V Obrovcu ustrelili so roparji kupca Gartnerja in njegovo ženo, ko sta prislo zvečer ob desetih domu. Roparji so bili skriti v trgovčevem stanovanju. V Moholu so maskovani roparji prisli v neko hišo, prijeli gospodinjo, ki ni hotela povedati, kje je denar. Pekli so jo z gorečo gobo, dokler ni povedala. Roparji so potem vzeli denar in odšli.

72 letni starček posvečen v duhovnika. — Nedavno so v kartuzijskem samostanu v Grenoblu posvetili v duhovnika 72-letnega Tavra. Tavre je sin sodnijskega predsednika in člana višje zbornice z jednakimi imenom. Ko mu je umrla soproga, šel je v samostan, kjer je storil slovesne oblijube, učil se bogoslovju in po dovršenem bogoslovju bil posvečen v duhovnika. Pri slovesnem posvečenju bili so navzoči njegovi otroci in unuki.

Nesreča. — Dne 12. m. m. ponesrečila se je na blejskem jezeru 12-letna M. Piber. Sla je po zamrznem jezeru iz šole domov. Na nekem kraju se je pa revici led pod nogami udrl in je utonila pod ledom. Dobili so jo izpod ledra še le čez 4 ure.

Rmena mrzlica hudo gospodari v Rio de Janeiro v Braziliji. Slednji dan umrje kakih 60 ljudij za to strašno bolezni. Poveljnik avstrijske c. in kr. vojne ladije „Zriny“, fregatni kapitan Janez Halleček, je tudi umrl za rmeno mrzlico, več pomorščakov na tej ladiji je pa zbolelo. Ladija je dne 1. septembra odšla iz Pulja na potovanje. Dolgo se je ladija mudila pred Rio de Janeiro, da je varovala avstrijske koristi. Sedaj odpluje ladija proti jugu, da pride v drugačeno područje. Pokojni kapitan je imel 48 let, pripadal je k najboljšim častnikom avstrijske mornarice. Zapustil je udovo in tri otroke. Nekaj časa bil je načelnik 7. mornarskemu odseku v Pulju.

Svojo taščo umoril je dne 14. m. m. neki Argolač v Vinkovcih na Hrvaskem. Ta mož se je lani v oktobra oženil. Priženil je 2000 gld. in imel majhno prodajalnico. Ker je pa bil hud igralec, je v kratkih dneh zigral doto žene in vse svoje imetje. Napovedati je moral konkurs. Žena ga je zapustila in se je povrnila k starišem. To ga je jezilo, da je sklenil tasta in taščo umoriti. 13. februar se je splazil v hišo svojega tasta in se skril v kleti, kjer je ostal po noči. Zjutraj, ko je tašča prišla odpirat vrata, jo je napal, hudejo udaril po glavi in z nožem strel v vrat. Potem je hotel udreti v sobo, da umori še tasta. Ta se je pa zaklenil v sobo in jel klicati ljudi na pomoč. Došli ljudje so le s tesavo zmogli razjarjenega morilca in ga odpeljali v zapor.

Nove francoske puške. — Sedanje 8 - milimeterske repetirke misijo v Franciji zameniti z novimi 6 - milimeterskimi. Nove puške kako dobro zadevajo in streljivo bode mnogo ložje, tako bode vsak vojak lahko imel seboj 300 patron. Čudni časi! Ljudje ne misijo na drugo nego kakšo bi v najkrajšem času mogli več sobratov spraviti v kroveto deželo.

Zrtve igre. — Zblaznil je grof Gianni iz Brescie, ker je v Monte Carlo zaigral 300.000 lir. — Neki rimski časnikar se je ustrelil, ko je zaigral vse, kar je imel.

Štirinajstleten očetov morilec. — V Levalloisu poleg Pariza ustrelil je štirinajstleten deček svojega očeta kupca Buachona s samokresom. Potem je pa sam sebe ustrelil v sence, a se ni nevarno poškodoval.

Bobni iz aluminija. Več pruskih polkov si je že omislio velike bobne za godbo iz nove kovine, iz aluminija, ki je izredno lahka in torej omogočuje porabo tudi za take večje predmete. Kovinski kotel za bobne ima glede moči glasu veliko prednost pred lesnim, a vse dosedanje kovine so bile pretežke in se zaradi tega niso splošno uporabljale. Temu nedostatku pa se je popolnoma prisko v okom z bobni iz aluminija.

Olajšave za ruske kmete. — Ruski minister pravosodja bavi se z osnovno, kako bi ruski kmetje imeli brezplačne zastopnike v pravnih zadevah. V to svrhu bi država po mestih nastavila in plačevala odvetnike, ki bi branili in zastopali kmete.

Umor na maskaradi. — Na skrivosten način bil je sredi minolega meseca umorjen na maskaradi v mestnem gledališču v Modeni neki 19 - leten mladenec. Plesal je v največji gnjevi z neznano masko, kar se hipoma zgradil. Bil je takoj mrtev, kajti prebodel mu je nekdo z nožem sreč. Masko, s katero je plesal, izginila je med zmešnjavo,

ki je nastala. Policija zaprla je deset mladih dekle, ki so imele jednak obliko, kakor dozdevna morilka. Drugi pa misijo, da je bil pod masko skrit mož in da je ljubosumnost uzrok umoru.

Najsevernejša železnica na evropskem svetu boste bila ona, za katero se delajo ravno kar priprave. Nova železniška proga bodo vezala finske železnice s severnim lednim morjem in bodo počeni pri mestu Uleborg vezala te kraje s švedsko mejo.

Koliko šivalnih strojev so uporablja na svetu? — Sedaj se rabi povprečno 15 milijonov šivalnih strojev na svetu. Vsako leto se jih izgotovi 1,750,000. Minilo je že le komaj 50 let, od kar se rabijo šivalni stroji. Na londonski razstavi l. 1851. so bili razstavljeni trije, na pariški l. 1856. samo 14 šivalnih strojev, a l. 1861. je bilo v Londonu že 33 tovarna za izdelovanje šivalnih strojev. L. 1853. se je v Ameriki izdelalo samo 2,309 strojev, število pa je hitro naraščalo in leta 1859. bilo jih jo že 46.243, pozneje pa še mnogo več.

Župnik Kueipp v Rimu. — Znani župnik Kueipp biva že nekaj časa v Rimu in ga je te dni vzprejel sv. Oče v avdijenji.

Poroke za nekoliko časa. — Na severozahodu Perzije, kjer je promet med Evropejci živalnejši nego v drugih krajih težave, v Tabris, nahaja se evropska naselbina. Tamošnji Europeji, kateri so včasnom še neporočeni, imajo navadno, poročiti se, kakor je tu običajno, le za nekoliko časa. Nestorjanci, ki bivajo v teh krajih, ljubijo Europejce ter jim vsiljujejo svoje hrane in sicer kot soprote za jeden ali pa več mesecov, za jedno ali pa več let. Žene takih Europejcev živijo v novem stanovanju po svoji veri in po svoji veri vzgajajo tudi otroke. Ako pride gost v hišo, se ne prikažejo nikdar k mizi ter si pokrijejo obraz, kadar predogovor. Ko je določeni čas preminol, se pogodbina obnovi, ali pa mora soproga zapustiti stanovanje, da si poišče drugega moža.

Zenski spoj v Kini. — Skoro se ne godi ženskemu spolu nikjer na svetu tako slabo nego li v Kini in to hitro po rojstvu. „Ko sem se nekdaj sprehajal po nekem na jugu ležečem kitajskem mestu imenom Tschantschan-fu, — tako pripoveduje neki ruski mornar — prišel sem slučajno do nekega velikega ribnjaka. Na obrežju zagledam tablo, ktere pa nisem umel. Zrl sem nekoliko časa nepremično na tablo, ali vendar nisem si mogel razložiti stvari. Na to pristopi k meni moj kitajski vodnik, rekoč: „Tukaj stoji pisano: „Prepovedano je utapljalni deklince v tem ribnjaku“. — Navada je tudi, proslati mlade deklice, pa tudi odrasle. Pač res žalosten je stan Evinih hčer in tem „nebeskem“ kraljestvu.“

Koliko piva se izdeluje na leto v posameznih evropskih in drugih državah. — Po statističnih podatkih izdelata se v Evropi vsako leto 138 milijonov hektolitrov piva. Največ piva izdelata se na Nemškem in sicer 47, 602, 939 hektol. Potem sledi Angleško z 38,852,991 h., Avstrija s 13,728,431 h. Potem pride Francosko z 10 mil. h., Dansko 2,186,000 h., Norveško z 1,712,000 h., Rusko z 2,928,573 h., Švicarsko s 1,186,423 h., Špansko z 1,025,000 h., Italija s 137,715 h., Turško s 140,000 h., Rumunsko s 100,000 h., Luksemburško s 93,250 h., Srbsko s 93,000 h., Grško s 6,700 h. V zdru-

ženih državah severne Amerike izdelujejo skoraj toliko piva, kakor na Angleškem, namreč 36,918,614. h. Na Japonskem izdelujejo na leto po 2.000 h., v Avstraliji po 1,611,000 h. in v Alžiru po 25.000 h. na leto.

Izdajatelj in urednik A. Gabršček.
Tisk „Goriska Tiskarna“ A. Gabršček.

Išče se pes

dober varuh, volje pasme ali tudi druge velike rasti. Ponudnik naj se obrne pismeno do urednistva „Soče“ ali pod naslovom:

Mihajlovič Žganoff, Gorica post. rest.

Franjo Jakil

tovarna kož v Rupi p. Miren in zaloga usnja v Gorici Raštel st. 9.

Novine Franč.

mizarski mojster, ima svojo delavnico v Ozki ulici (Via Stretta) v Gorici st. 1. Priporoča se slovenskim rojakinom.

Andrej Jakil, tovarnar usnja v Rupi, ima svojo prodajalnico v Gorici na levem voglu s Kornja v Gospodsko ulico. Usnje na podplate vseh vrst prodaja po zmernih cenah. Enako druge potrebitnine za čevljarje.

I. Cej gostilnjar v Židovski ulici št. 5, dobavo brusko vino.

Franč Bensa v ozki ulici št. 8 v Gorici, prodaja vsakovrstno usnje, podplate, kopita, splošna orodja in potrebitnine za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah zato se si občinstvo priporoča za obolen olask.

Ivan Druža

na Travniku, ima bogato zalogovsakovrstnega in raznega orodja in potrebitnosti za čevljarje. Prodaja na drobnoc in na debelo.

Ivan Reja

krmar „Alta Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulici Morelli, točki domača vina in ima Domacico Kuhinjo. Cene prav zmerno.

Anton Obidič

čevljar v Semeniški ulici št. 4, se priporoča Slovencem v mestu in okolici za blagohodna naročila.

Ivan Kavčič

čevljar na Kornu ima zalogo Breberjevega piva ter žita, moko, soli in ostroby.

Ivan Dekleva

čevljar z vino v Gorici ima v svojih zalogah vedno na izbiro vsakovrstna domaća vina bela in crna istrijska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semeniški ulici ima prodajalnico vsakovrstnih klobukov in kap ter gostilnico. Točki vedno dobra in naravna vina.

Sponinjajte se o vsaki priliki šolske dece v „Sloginih“ učnih zavodih.

Anton Koren

trgovec v Gospodsko ulici, prodaja razno fondarsko, porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada čipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe.

Peter Birsa

gostilnjar pri veliki cerkvi (Corte Garavaglia) št. 4, priporoča sl. občinstvu izbirno domaća vina, vedno dobro sveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

Ivan Pečenko

veletržec z vino na debelo v Vrtni ulici št. 8 (poleg ljudskega vrta na desni) prodaja nad 56 litrov po najnižjih cenah prstna bela in crna vina, in sicer: vipatska, furlanska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

Ant. Jeretič

za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svindelike, knjizice, knjige za upisovanje, itd. Pisarnice in risanke iz dobrega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavijo učiteljstvo in posebno opozarja.

Martin Poveraj

civilni in vojaški kročec v Gorici, priporoča svoju veliko zalogu blaga kakor tudi gotovih objektov. Dalje: srajce, spolne blage, zavarinice, civilne, vojaške in uradniške evratnice, sablje z vso opravo, zlate in sreberne zvezde skratka: vse, kar je potrebno za gospodivo vsakega stanu. Obleke po načilih izdeluje točno in po nizki ceni.